

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročitvi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 16. tečaj. Vse ostane pri starem. Naj nam toraj p. n. deležniki tiskovnega društva pa tudi p. n. naročniki ostanejo zvesti in še novih privabijo.

Deležnina znaša 5 fl., naročnina za celo leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. Denar se naj pošlje po nakaznicah in stari naročniki naj prilepijo dosedanjo adresu ali zapišejo njeno številko.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Konec leta 1881.

Sveto leto 1881 bliža se svojemu koncu. Kmalu se završi in zapiše v zgodovinske knjige. Za slovo preglejmo kratko najvažnejše dogodke!

Najvišji poglavar kraljestva božjega na zemlji, rimski papež Leon XIII. proglasili so izredno sv. leto. Na milijone ljudi opravilo je sve-toletinske dolžnosti in prejelo sv. zakramente. Bodi jim v zveličanje. Znamenito ostane l. 1881 posebno Slovanom, kajti njihova apostola sv. Ciril in Metod bila sta visoko proslavljena, njuni prazniški spomin se ima obhajati v vesoljnej Cerkvi, za kar so številni Slovani, med njimi tudi Slovenci, pršli v Rim dostojno se zahvalit sv. očetu. Bosna in Hercegovina dobila je prvega katoliškega nadškofu preč. g. Stadlerja. Z rusko in nemško vlado pogajajo se papež, da tamošnjim katoličanom pomorejo do cerkvenega miru. Freimaurerstvo na Francoskem, v Belgiji, Španiji in Italijanskem nasaja se v katoliško vero in v Rimu so grdo motili ponočni pogreb Pija IX.

Po vsej Evropi in Ameriki se strašno širi neverstvo, razuzdanost in zločinstva in pobožniki imajo tehtnih uzrokov prositi milosti in pomoči z nebes. Sv. Cerkev dobila je 4 nove svetnike in mogočne priprošnike pri Bogu: sv. Janez (Rubeis), sv. Lavrencij (Brindiški), sv. Benedikt (Labre) in sv. Klara (Montefalška), prosite za nas!

V naše škofiji ustanovila je se bratovščina sv. Rešnjega Telesa in močno napreduje. Smrt nam je pobrala 16 duhovnikov. Med mrtvimi je tudi bivši urednik „Slov. Gospodarja“ in nadžupnik konjiški preč. g. dr. Jožef Ulaga! Blagor mu, ki se spočije, — V bladni zemlji mirno spi, — Lepše solnce njemu sije, — Lapša zarja rumeni!

Svetne države so uživale mir to leto, samo Francozi so imeli vojsko v Afriki pa tudi pograbilo rodovitno deželo Tunis. Na Irskem pripravljala se upor zoper Angleže, Črnogorci in Grki so dobili precej turških dežel. Vendar najbolje nepozabljeno ostane leto 1881 zaradi strašnega umora ruskega carja Aleksandra II. in predsednika severno-ameriške republike Garfielda. Ves svet je se prestrašil zločinstev. Mladi ruski car Aleksander III. skuša razburjeno Rusijo pomiriti. Z nemškim cesarjem Viljelmom je se sošel v Gdanskem in obnovil staro prijateljstvo prusko-rusko!

Avstrijsko cesarstvo obhajalo je sijajno in veselo mladega cesarjeviča Rudolfa poroko z lepo princesinjo Štefanijo. Na Ogerskem je zmagala pri volitvah minister Tiszajeva stranka, na Hrvatskem pa ban Pejačevićeva. Vojaška granica je spojena v Hrvatsko-Slavonijo. V Bosni in Hercegovini proglasili so vojaško postavo in bodo tudi ondi novince pobirali za vojake. Pri nas so v državnem zboru nemški liberalci z večnim besedovanjem uspešno delovanje motili, kolikor so mogli. Razsajali so v zbornici in zunaj nje bržčas, da bi vladarja oplašili in prisilili v razpust državnega zbora in razpis novih volitev. Zato so kmete, zlasti nemške, dražili z uravnavo gruntnega davka in lovili s „Bauernvereini“ meščane strašili rekoc: „nemštvo je v nevarnosti“, Slovine žalili s „Schulvereini“, pouzročili pouličnih tepežev v Pragi in Brnu. Ali vse je bilo zastonj! Merodajni možje jim ne verujejo nič in nemško-liberalna stranka peša! — Dunajsko mesto je pa proti koncu leta zatopljeno v žalost, ker je v „Ringtheatru“ pogorelo 449 ljudi!

Slovenci smo zgubili svojega očeta, dr. Janeza

Bleiweisa in prvega pisatelja J. Jurčiča. Zatisnola sta svoje oči pa jima ni bilo dano gledati uresničeno enakopravnost svojega naroda v uradih in šolah. Še vedno brezvspešno se borimo za svoje narodne pravice. Toda videti je, da napredujemo. Sedaj so se celo Korošči vzdramili. V novem letu dobijo svoj poseben list v Celovci. Na Štajerskem smo začeli priprave delati za politično slovensko društvo. Prihodnji mesec skličemo občni zbor. Sosedni bratje Hrvati žalujejo na preranem grobu svojega najizvrstnejšega romanopisca Šenoaja!

Letina je bila sploh srednja, kakor smo v Gospodarstvenej prilogi obširneje dokazali. Nadejali smo se vsakšnih pridelkov več, toda naposled bilo jih je veliko manj, posebno v vinogradih. Toče so zopet strahovito veliko škode učinile. Kmetško ljudstvo si ni moglo znatno pomagati in prodalo je se zopet neznano veliko posestev na posilnej dražbi. Hranilnice so zaradi tega dobile nalog, da ne smejo nobenega posestva več na dražbo spraviti, dokler jim tega c. k. namestnik v Gradci ne dovoli. Sicer pa tudi ministerstvo in večina v državnem zboru resno prevdarja pomočke kmetški stan rešiti pogina. Nekaj se je uže zgodilo, n. pr. oderuška postava je obveljala in brzda vsaj nekoliko nesramne oderube.

Naš „Slov. Gospodar“ je to leto bil izredno pogosto napadan od raznih nasprotnikov, nemščurjev in liberalcev. Konečno se je obranil vseh.

Zato pa rad vzame slovo od starega leta in izreka vsem prijateljem, podpornikom, dopisateljem najprisrčnejšo zahvalo, in prosi še nadalješnje naklonjenosti ter želi vsem veselo novo leto!

Gospodarske stvari.

Lovske skaznice ali karte.

Štajerski deželni zbor, t. j. nemško-liberalna gospoda v njem, sklenol je letos novo postavo, katero so sedaj svitli cesar potrdili. Postava obvelja s 1. januarjem 1882 in zaukazuje, da mora vsak lovec zraven orožnega lista (Waffenpass) še imeti lovsko skaznico ali karto, nemški: Jagdkarte. Le tistim nje ni treba, kateri imajo svoj lov zagrajen. Lovsko karto dobijo pri svojem okrajnem glavarstvu ter imajo za njo plačati 3 fl. Dobljena skaznica velja samo za jedno leto. Lovske karte dati ne smejo 1. mladoletnim, 2. težakom in v oskrbovanji srenj nahajajočim se, 3. zblaznjenim ali norim, 4. pet let onim, ki so bili zaradi zločina zoper varnost življenja ali imetja kaznovani, 5. tri leta onim, ki so zavoljo pregreška zoper življenje storjenega z neprevidnim ravnanjem s puškami itd. ali zavoljo tatbine bili kaznovani, 6. dve leti tistim, ki so zavoljo prestopka postave divjačinske ali zlorabe lovskih skaznic bili kaznovani. Če je kdo bil zaradi navedenih

reči pozneje kaznovan, odvzamejo mu podeljeno lovsko skaznico. Kdor gre na lov, mora skaznico zmiraj imeti seboj in jo pokazati, ako to žandarji ali srenjski policaji tirjajo. Kdor se pregreši zoper to postavo, plača globo 5—50 fl. ali bode zaprt tako, da vsaki dan 5 fl. odsluži.

Denarji za skaznice vplačani pošiljajo se v deželno blagajnico. Zakaj se porabijo, o tem sklepa še le prihodnji deželni zbor štajerski.

Kako bi gospodinja naj skrbela za zdravje pri hiši.

Pege na obrazi se baje s Hufeland-ovo lepotično vodo dajo odpraviti. Vzame se 15·6 gramov mandeljnovih otrobov in 37·5 dekag. vode od pomarančnega cvetja, v tej zmesi se razpusti 7·8 gramov boraksa, in še 7·8 gramov benzočove omake doda. S to tekočino se treba vsak večer umivati. Nekateri priporočajo tudi petrolej proti pegam. Na bradovice naj se dene mehkega usnja (z malo luknjico), namazanega z obližem (flaštrom) „diaculum“ zvanim. Bradavico, ki skozi luknjico moli, treba z očetno kislino večkrat mazati. Tudi z nohti je moči bradavice iztrgati.

Potrebno je, da si vsak mesec vsaj enkrat vse telo umijemo v toplej (20—25 stopinj po R.) vodi z mnilom in gobo. Boljše pa je kopati se, kdor ima priliko. Gotovo pa treba, da si vsak mesec enkrat ali dvakrat noge umijemo. Pri kopanju moramo paziti, da se ne prehladimo. Kopanje v mrzlej vodi po leti je silno koristno zdravju. Vsaka mati naj skrbi, da se otroci (posebno dečki) naučé plavati. Plavanje je koristno zdravju. Kako dolgo je smeti in moči kopati se in plavati, vsak sam najbolje zna. Ako je zrak hladen, ali če je vetrovno, treba, da se hitro osušimo, obrišemo in oblečemo, ko smo se skopali. Na solnci (če je dovolj toplo) se osušiti je celo prijetno in zdravo. Namesto kopanja v mrzlej vodi se more rabiti tudi polivanje tela z mrzlo vodo, kar pa ni tako koristno. V mlačnej in toplej vodi se je moči lepše osnažiti, nego v mrzlej.

O varstvu in skrbi oči. Uže oči novorojenega otroka moramo na skrbi imeti. Na preveč svetlem kraju (npr. poleg jasne luči, pri oknu itl.) ne puščajmo otroka ležati. Solčnih žarkov ga moramo posebno varovati. Na straneh in v bližini ali posteljo ne sme biti nobenih reči, katere bi otrok opazoval, kajti drugače se lahko zgodi, da bode razok ali škilav. Pod milim nebom v zeleni naravi naj se uči razpoznavati in gleuau odvajenih stvari, da se mu vid ojači. Pri igri in učenju moramo otroka navaditi ravnega držanja, da mu se obe očesi enako vežbate. Mati naj mu nikdar ne dopušča v mraku ali na solnci čitati ali pisati itd.; vsikdar mora imeti dovoljne in dobre luči.

Izguba vida se ne more z nobeno nesrečo primerjati. Zdrave oči so tedaj največje vrednosti. Premočna luč škoduje očem tudi odrastlih ljudi. Zelo svetlih reči tedaj ne smemo niti naglo niti

predolgo gledati. Tudi slaba luč, oblačno vreme po zimi, mrak, nagla prememba iz svetlega na temno in narobe je škodljiva očem. S hitrim in dolgim čitanjem (posebno malega pisma) trpi oko mnogo, več nego s pisanjem. Varovati se tedaj treba neprenehoma in dolgo čitati. Prav tako škoduje očem, ako mnogokrat in dolgo gledamo na drobnogled ali na daljnovid; tudi v enomer gledati z enim očesom je škodljivo. Pri slabej luči v mraku ni smeti delati ničesar, kar naš vid preveč napenja. Luč mora biti tako postavljena, da je plamen nad očmi, ter da ne pada neposredno na oči. Trpolenje ali plehetanje luči škoduje očem neizmerno; prav tako spanje v temnih sobah, ako smo s obrazom obrnjeni k oknu, skozi katero nagloma solnčna svetlost na oči pada. Nečist zrak, močno vetrovje, prah, dim, razjedav vonj slabijo tudi oči. Ljudje, ki po vse dni sedijo, morajo vsak dan nekaj časa pod milim nebom se sprehajati. Mize, pri katerih pišemo, šivamo itd. morajo biti poleg okna in sicer tako postavljene, da od leve strani na nje luč prihaja. Tudi boje sobinih sten (malanih in prepreženih ali tapeciranih) morajo biti očem ugodne, ne presvitle ali pretemne, pa tudi ne odveč pisane in raznovrstne. Baš tako je velika vročina ognja škodljiva očem; vsaka mati naj tedaj pazi na-se in na svoje hčeri, da ne stopajo bliže k ognju nego je treba.

Na obeh nekaterih ljudij (zlasti otrok) se napravi v spanji neka vrst sluz ali gnoja, kate-rega treba s čisto gobo ali z mehko capo in z mlačno vodo izmiti in obrisati. Bolnih oči si nikdar sami ne lečimo, marveč vsakokrat treba, da pri pametnem zdravniku vprašamo za svet, ter točno in na tenko storimo vse, kar nam je zapovedal.

Ruskim in rumunskim govedom zaprejo meje dne 1. januarja. Zavoljo tega naj naši kmetje goveda redijo in pitajo, kajti samo mesto Dunaj ali Beč je 20—30.000 goved dobivalo iz Rusije in Rumunije. Zato bodo morali dunajski mesarji po naših govedih povpraševati. Goveja živina bo gotovo dražja!

Sejmi. Na Štajerskem: 9. jan. pri Novi cerkvi. Na Koroškem: 11. jan. v Gmintu, na Hrvatskem, 6. jan. Ivanec, Lužani, Ploščica stara, 7. jan. Klošter Ivanič, Virovitica, Ravna gora, Klanjec.

Dopisi.

Iz Maribora. (Prestave — čitalnica — slov. društvo). Tajnik znanega „Deutscher Schulverein“ gimnazijski profesor Zelger je prestavljen v Gradec. Jednako je moral Jud dr. Borges od tukajšnje sodnije oditi v Cmurek. Želimo obema: srečno! Nam je treba na spodnjem Štajerskem uradnikov, profesorjev, učiteljev, ki so slovenščine dobro zmožni. Preden ne bo miru, dokler tega ne doženemo. Hočemo in tirjamo popolne enakopravnosti v uradih in šolah. — Či-

talnica obhajala je zopet dva večerna shoda z govori. Posebno zanimivo govoril je g. Podkrajšek o „Luegarjih“, zvečer 18. dec. spregovoril je nekaj besed urednik „Slov. Gosp.“ v spomin hrvatskemu romanopiscu prerano umrlemu Augustu Šenoa. Na sv. Štefanovo smo čitalničarji izvolili novega predsednika, ker g. Ulrih nikakor ni hotel zopetne volitve sprejeti. Čitalničarji so mu izrazili prisrčno zahvalo za požrtvovalni večletni trud za napredek čitalnice. Novi predsednik je g. dr. Glančnik; odborniki, denarničar in tajnik ostali so prejšnji. Udov šteje čitalnica 85, veselo znamenje napredka! — V nedeljo 8. januarja snidejo se naši poslanci in mnogi rodoljubi štajerski v Mariboru, da osnujejo nam neizmerno potrebno politično slovensko društvo štajersko. Bog pomози in sreča junačka.

Od sv. Martina pri Slov. Gradci. (Novačanje) ali „rekrutiringa“ se bode baje l. 1882 vršila v Mahrenbergu. To bi pa bila velika sitnoba za slov. graški in šoštanjski okraj, Fantje bi imeli silno daleč hoditi, jednako tudi župani, ki bi morali po 7 dni tako daleč od doma ostajati. S tem bi tudi srenjski stroški naraščali, ker bi si župani za pot morali več računati. Fantom in staršem pa stroškov itak nihče ne povrača. Zato je odbor okrajnega zastopa v Slov. Gradci zopet pravo zadel in vsem dobro ustregel, ko je dne 22. decembra t. l. prošnjo poslal visokej c. k. namestniji v Gradec, naj se novačenje vrši za šoštanjski okraj v Šoštanji, za slov. graški pa v Slov. Gradci. — Na prizadevanje c. k. okrajnega glavarja dobili so po toči poškodovani 1000 fl. podpore. Lepa pomoč! Bodi blagemu c. k. glavarju najprisrčnejša zahvala!

Od Tolstega vrha pri Konjicah. (Slovenski uradovol) je naš župan uže več let. Vkljub temu dohajali so mu od c. k. glavarstva celjskega in c. k. sodnije konjiške vedno le nemški dopisi in ukazi. Nekokrat pride nemšk obrazec ali blanket, naj se o nekem zatoženci v kazenski obravnavi od župana ypiše, kar mu je znanega o njegovem zadržanji. Župan prosi od c. k. okrajne sodnije slovensk obrazec pa ga ne dobi. Isti župan je do tiste dobe pri cerkvi tudi priklicaval razne razglase pa tudi posilne dražbe itd. Ta posel se mu je odvzel in dal sodnijskemu listonoši, ki nemško pisane razglase slovenski tolmači. Takšnega tolmačarja trebalo bi tudi v sosedni Črešnovski fari, kder nemško pisane razglase kar nemški priklicavajo, a nihče jih ne razume! To je po mojem prepričanji velika sitnoba za Slovence, ki vendar jednako Nemcem plačujejo cesarske davke, pravice pa ne uživajo enakih. Nikoli še nisem čul, da bi Nemcem slovenske razglase priklicavali. — Meseca novembra bil sem v Celji pri advokatu g. dr. Sernecki zavoljo neke neveste. Veselja zavzet sem bil, ko sem v njegovej pisarnici čul samo slovenski govoriti, diktirati; vse se piše slovenski. Prvokrat sem slišal, kako

se v ljubem domačem jeziku lepo pravilno in zastopno pisati sme. Slava g. dr. Sernecu. Ves dan je prihajalo vse polno Slovencev, vsakemu je se ustreglo v slovenskem jeziku. To je očiten dokaz, da se slovenski uradovati sme in more. Zato pa je tudi vsakega slovenskega župana narodna dolžnost slovenščine povsodi držati se. Nemčurji nas sicer še vedno k steni pritiskavajo pa ne udajmo se, ne udajmo se!

Iz Brežic. (Slab svetovalec.) Lani na sv. Štefanovo sem kupil pri g. J. Toporišiči, posestniku v Mesteci, par volov za 300 fl. in sicer s tem pogojem, da enega ob svečnici, drugega pa na pustni dan odpeljam. Dal sem posestniku aro. Ko pridem po prvega vola in mu hočem 150 fl. izročiti, me odvrne s tem, da mi vola neče dati. Rečem mu: ako mi vola ne da, spravi me v velike zadrege, ker ne morem blizu in hitro lepih volov dobiti za mesnico. Vse zastonj. Drugi dan je po nasvetu njegovega soseda g. M. Dragoviča vol na Italijansko prodan. No, zdaj sta se veselila in nose vihala: „zdaj sma mu pa pokazala.“ Prisliljen izročim g. dr. Koceliju v Krškem tožbo. Njegov koncipijent g. dr. Slanee me pri sodnijski obravnavi izvrstno zastopa — za kar mu bodi najiskrenejša zahvala — in dožene, da je bil g. Toporišič obsojen. Sedaj se ima svojemu prijatelju in slabemu svetovalecu zahvaliti, da mora čez 200 fl. plačati. To bodi posestnikom v enakih slučajih na svarilo priobčeno!

Franc Krulec, mesar.

Iz Vranskega okraja. (Celjskim nemčurjem za novo leto.*) Slovenci smo vse preveč prizanesljivi proti našim narodnim nasprotnikom, ki se tako silno ošabno in zaničljivo proti nam obnašajo, da človeka, ki ima le iskrico narodnega čutja, mora sree boleti. Po svojih opravkih čestokrat dojdem v nemškutarsko gnezdo Celje, kakor ga nekateri zovejo, in skoraj vselej naletim na grde zaničevalce naše narodnosti, kateri pa ne zaničujejo samo naš jezik temveč vse slovensko časopisje in njih urednike, naj huje pa obrekujejo naše vrle slovenske poslance. Zadnjič pridem v prodajalnico g. V. R. ker sem si hotel neki slovenski š. . . naročiti. Precej si začnejo komijčki, katere je nekoliko nemška kultura oblizala tako, da so od nje pijani in ošabni, iz mene norčevati in naglo povpraševati zakaj je bilo do sedaj nemško veljavno posihmal pa ne več itd. Sicer sem tem predrznežem, nekatere zasolil, hrbet obrnil in šel. Takim ošabnim kukavicam se lahko v okom pride, ako se narodnjaki českega gesla poprimemo „svoji k svojim“: kar tudi hočemo. Toraj bi bilo želeti, da bi nam kdo celjskih narodnjakov, kateri vse Celjane dobro pozna, po časopisih naznaniti blagovolil vseh vrst trgovce in prodajalce, krčmarje in rokodelce, kateri so narodnjaki ali vsaj nam pravični in ne nasprotni,

*) Ob enem odgovor na vodni članek „Cillier-Zeitung“ št. 101 in 102.

pri kojih bodemo kupovali in si delo naročevali itd. grde nemčurje pa pri miru pustili. Kteri švabe bolje ljubijo bodi jim drago! Jaz, odkar se pri gops. Rakusch-i frajmaurerska Celjanka tiska in nas Slovence zaničuje in sramoti, ne obiščem njegove prodajalnice, pa tudi kot župan in načelnik kraj. šolskega sveta tiskovine, katere potrebujem, si rajše v Ljubljani naročim. Sicer bi pa tega ne storili, ako bi bil nam Slovencem pravičen. Vže pred več leti neki rodoljub piše: „Vsak slovenski rodoljub naj gre raje k tistemu trgovcu kupovat, ki je prijatelj našega naroda, pa če bi tudi ravno za krajcar ali dva blago draže plačal, kakor pa k trgovcu, ki se je iz tujega k nam preselil, in ki za naš narod drugega nima kakor grde besede, obrekovanje in psovke. Dajmo raje domačemu človeku kaj skupiti, kakor tujcu, ki samo zato k nam pride, da si žepe napolni in potem jo zopet, Bog si ga vedi, kam pobriše. Podpirajmo lepo med seboj drug družega, kakor bratje, da naš denar pri nas doma ostane.“

Iz Halož. (Razne reči.) Nek kmet v Brezovci dobil je po obč. uredu v zveličavni šrabščini pisan list, ktere nobeden prost Haložan ne ume, še besede ne, kako še le celo napisano stran, v kateri je lahko mnogo kmetu skrivnega zapopadeno. — Kaj pa je bilo v tem pismu? Nič druga nego prav prijazen plačilen nalog, vsled kterega ima dotičnik v 14. dneh globo v znesku od 11 gld. 87 kr. tem gotoveje platiti, ker bi bil po preteku tega časa rubljen. Zaradi česa pa? Omenjeni kmet je lastnik kotla za kuho sliv, droži, tropin itd. Postava pa veleva, da se imajo takšni kotli vsako tretje leto merit. Ta kotel bil je istinito l. 1878 merjen in sicer pred pričami od finančnega stražnika ptujskega, a samo do vratu, in držal je 80 litrov. Letos je bil opet od finančnega stražnika ptujskega merjen in čisto spolnjen, zategadelj je držal 84 l. Ker tedaj, reče se v omenjenem dopisu dalje, ta kotel prvokrat prav merjen ni bil in se po dokazih od tiste dobe 66krat rabil, zaradi tega se je finančnej blagajnici velika škoda zgodila, katero imate z zgoraj omenjeno svoto v obroku od 14 dneh zanesljivo poravnati. To je res žalostno za kmeta, da mora kaznovan biti, ker finančni uradi ali jihovi poverjeniki svoje dolžnosti tu pa tam prav ne izvršujejo! Da bi se to odpravilo!

Iz Mahrenberškega okraja. (Obletnice.) Kakor sem iz zanesljivega vira izvedel, je obhajalo mahrenberško učiteljsko društvo v sredo 30. t. m. v g. Lukasovih prostorih obletnico svojega desetletnega obstanka. To sicer ni kaj posebnega; vendar je pa to zanimivo, da se pri taki slovensosti, kjer se je toliko govorilo in napijalo in prazne slame zmlatilo, nobeden ni ne presvitllega cesarja, ne predsednika okr. šolskega sveta, g. c. k. okr. glavarja Slovenjegraškega spomnil, ampak da so gospodji učitelji le svojega gospoda c. kr. kakor se rad sam imenuje, hvalili in povzdigovali, kakor da bi

on sam imel njihovo srečo in nesrečo, njihovo življenje in njihovo smrt v svoji oblasti. Da se novosegneti nekateri učitelji ne morejo veseliti, ako po stari šoli in mešnikih ne udrihajo, se je tudi pri tej priložnosti pokazalo; nek mladi učitelj je v humorističnem govoru začel popisovati stare šole, šolmajstarje, župnike in kubarice, katerim so morali obutelj čediti itd. Naposled so gospodje učitelji in gospice učiteljice se poprijeli okolo polnoči in plesali do mladega dne — v adventu! Stari učitelji tega niso delali.

Iz Koroškega. (Razne.) Uže preveč so nas drugi Slovenci dregali, da smo enkrat morali sami začeti misliti na političen list. No, z novim letom prične izhajati „Mir“ po 2krat v meseci. Omislili so ga nam celovski narodnjaki. Hvala in slava njim! — Vreme imamo večidel lepo. Nadejali smo se snega v Božiči pa ga ni bilo. — Železnico v Lavantskej dolini hočejo porinoti do Knittelfelda v gorenjem Štajerskem, da jo zvežejo z Rudolfovo; proti jugu pa jo nategniti od Drauberga do Celja. — Vsem narodnim srenjam naprej je št. Jakobska v Rožu. Poslala je dne 26. oktobra 1881 prošnjo deželnemu šolskemu svetu v Celovec, naj se v šoli podučuje ne v tujej nemščini, ampak v domačej slovensščini, nemški se otroci pozneje naj vadijo, ko so uže slovenski brati in pisati se naučili. Odgovora še ni pa srenja je voljna tožiti tujan gori do upravnega sodišča. Pravica mora biti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Trstu se huda godi; železnice so Reki in Benetkam ugodnejše; trgovstvo propada v Trstu. Država, ministri, cesar bi naj pomagali. Tega prosit prišli so k cesarju iz Trsta, med njimi tudi poslanec Teuschl, ki je s tovaršema Wittmanom in Rablno vedno v državnem zboru vlekel z nemškimi liberalci. Tako so tudi n. pr. z mariborskim Schmidererjem (Hammer-Amboss-poslanecem) in celjskim Foreggerjem vred glasovali zoper pobiranje davkov, zoper vojaško postavo, sploh vselej zoper sedanjo vlado, in jej odrekli, cesar pogrešati ne more. No, in sedaj pride g. Teuschl s tržaškimi gospodi beračit podporo iz državne blagajnice, katerej kot poslanec ni hotel dohodkov privoliti, da bi ministerstvo grof Taaffejevo podrli. To je dobremu cesarju bilo preveč. Rekli so: Trstu želim pomagati, toda obzajem, da njegovi poslanci „fakcijsko“ (puntarsko) napadajo ministerstvo. To ni več navadni upor, ampak „fakcijski“ (puntarski) upor. Te cesarjeve besede zadele so kakor strela z jasnega neba ne samo tržaške liberalce, ampak vsu njihove prijatelje, celo nemško-liberalno stranko. To priznavajo vsi listi in po vseh mestih in trgih in gradih so liberalci silno potrti, kajti vidijo, da se jih nihče ne boji, kakor so mislili. O tej reči bo še več govora. —

Državni zbor začne nadaljevati svoje delovanje uže 11. januarja, in zato imamo pogovore v Mariboru 8. januarja, da osnujemo slovensko društvo štajersko in se tako politično uredimo. Pričakujemo, da štajerski domoljubi v obilnem številu pridejo in sklenejo, kar je prav in potrebno. Lotimo se živahno dela za svoj ubogi, teptani narod! — Moravski listi pravijo, da bode ministerstvo zanaprej ostro postopalo zoper uradnike, kateri bi še nadalje vlekli z „fakcijsko“ opozicijo (t. j. z nemško-liberalno stranko, ki se vladi upira uže „puntarski“). Tržaški poslanec Rabl je uže položil poslanstvo, in če storijo jednako tudi drugi, n. pr. Schmiderer, Foregger, zgubljeni so — brez uradnikov. — Koroški Slovenci so dosegli s prošnjami to, da izgubijo v Doberli vasi in Borovljah nemške, a dobijo slovenske davkarske uradnike. Vidite, dragi Korošci, poguma in dela je treba, ako hočemo pravici pomoči do zmage. — Na Ogerskem se godi žalostno; na tisoče ljudi seli se v Ameriko in Belgarijo, le da uidejo strašnim dačam in oderubom. — Hrvate je močno iznemirilo neko poročilo lutrovskih misijonarjev v Zagrebu. Iz njega je razvidno, da lutrovci dobivajo iz Nemčije mnogo podpore, pa tudi od slepih Hrvatov, in da glavna svrha ovim misijonarjem ni „sv. evangelij“, ampak „deutsche Kultur im Drange nach Osten“, t. j. ponemčenje Slovanov? — V Hercegovini je prebivalstvo vsakako razburjeno in zlasti hudo na ponemčevalne poskuse. Zato ondi zopet močno vre. Blizu Trebinja bila sta dva vojaka hudo ranjena in ostali so komaj všli kroglam, ki so z višin v sotesko udarjale, kder so bili vojaki. Krivošijani so mirni. Ne upajo se napasti naših vojakov za močnimi šancami.

Vnanje države. Iz Varšave na ruskem Poljskem poročajo o groznej nesreči. Na sv. Božič zatuli nek Jud pred cerkvo sv. Križa, polno pobožnikov: „gori, gori.“ Zdejci plane vse iz cerkve in v gnječi se umori 40 in rani nad 100 ljudi. Razdraženo prebivalstvo loti se Judov in jih začne tepsti, jim okna pobijati, štacune podirati. Vojaki so komaj mir naredili. Mladi ruski car bil je v smrtnej nevarnosti, nihilisti so podkopali v Petrogradu ulico Karavanskajo in rove napolnili z dinamitom. Velika sreča, da car tisti dan ni prišel v mesto. Osupnila pa je svet novica, da se delajo na Ruskem silne vojne priprave. — Rumunski ministri prosijo Avstrijo za odpuščanje, in tako bo razprtju brz konec. — Turški sultan je baje popustil za vselej Bosno in Hercegovino, toda želi stopiti v zvezo z Avstrijo, Nemčijo in Italijo, da mu pomagajo ohraniti, kar še ima. — Italijani se pa vendar ove zveze ne morejo prav veseliti, ker jim žuga Bismark, pa-pežu v prid, vzeti Rim. Vsa reč pa je tako zmešana, da ni mogoče reči, kdo hoče tukaj opeharjen biti, ali bode. Kajti Bismark je z obetanjem uže marsikoga za nos vodil. — Francoski liberalci in freimaurerji so sedaj na konji in si iz

državne blagajnice plačila dajejo pozvišati. Tako se bogatijo na stroške ubogega zaslepljenega ljudstva, katero motijo s preganjanjem mešnikov, redovnikov. Krščanski nauk hoče minister iz gimnazij celo odpraviti. — Na Irskem množijo se umori in požari, angleški posestniki uže bežijo iz dežele. — Kitajska cesarica je umrla, zapustivši 9letnega cesarja naslednika. Vladarila je več let prav razumno in pogumno.

Za poduk in kratek čas.

Čitalnica mariborska.

(Govor g. profesorja Majeigerja ob 20letnici čitalnične.)

VII. Tako mu je bilo mogoče, pri besedi na čast tisočletnice ss. Cirila in Metoda v Ljubljanski čitalnici 8. marca leta 1833 stopiti pred slovensko občinstvo in reči:

Sv. Ciril in Metod sta pred 1000 leti položila temelj slovanskemu slovstvu; naj se ustanovi tedaj njima na večni spomin „Matica Slovenska“ za povzdigo slovenskega slovstva.“ In tako je bila v Mariboru spočeta, v Mariborski čitalnici porojena misel „Maticе Slovenske“.

Pa ne samo „Matica Slovenska“ ima svoj svoj prvi početek v naši čitalnici, slavna gospoda, tudi marsiktero drugo slovstveno delo je bilo deloma v čitalnici posvetovano, spisovano, ali vsaj od nje podpirano.

Da molčim o „Zgodovini SS. Cirila in Metoda“, prestavljeni od mene iz Češčine, v proslavo tisočletnice slovanskih blagovestnikov, omenjam pred vsem drugim celo slovstveno delavnost dr. Preloga. Brez Mariborske čitalnice bi bila spala in se gotovo z Prelogom samim v grob vlegla. Tu je pa postala živa in rodovitna. V Mariborski čitalnici se je deloma spisovala, deloma pregledovala in pilila njegova Makrobiotika, njegov Črni Peter in še marsiktero drugo njegovih del. Mnogo jih je le v načrtih in rokopisih ostalo, ker je delavnega pisatelja nepričakovana smrt pokosila.

V Mariborski čitalnici ima svoj začetek tudi „Slovenski Gospodar“, in kaj to za Slovenski Štajer in daleč črez meje njegove pomeni, vé le tisti oceniti, ki je politično življenje in njegovo povzdigo od leta 1867 sem med Štajerskimi Slovenci opazoval.

Da, ne bojim se, slavna gospoda, ugovora trdé, da tudi časnik „Slovenski Narod“ ima več ali manj svoj početek v Mariborski čitalnici; vsaj prvi posveti o njem godili so se v nji od čitalničnih udov.

Naj navedene zasluge, slavna gospoda, naše čitalnice zadostujejo, da spoznamo njeno blagodejno delovanje v ravno preteklih 20 letih.

Na konci priprostega svojega govora, slavna gospoda, naj so še omenjena imena onih pred-

sednikov, ki so v tem času naš zavod vladali: Prvi je bil dr. Janko Sernee, mnogoletni predsednik, in tako rekoč, oča naše čitalnice. Drugi neumorno delavni in energični dr. Matija Prelog. Tretji blagi profesor Josip Šuman, četrti dr. Josip Ribič, peti profesor Jurko Pajk, šesti gosp. Franc Kačič. Pod njegovo vlado se je izvršilo mnogoletno in raznostransko ovirano delo, namreč postavljenje Slomšekovega spomenika v stolni cerkvi. Pri izvrševanju tega težavnega posla so predsedniku s svetom in dejanjem na strani stali dr. Lavoslav Gregorec, profesor M. Valenčak, gospod J. Škoflek in še drugi. Naj tem vrlim možakom zadoni, slavna gospoda, naša presrečna zahvala.

Sedmi predsednik naše čitalnice je sedanji mnogozaslužni gospod dr. J. Ulrih, pod katerim se je naše društvo v sedanje lepe in pripravne prostore preselilo,

Med imenovanimi predsedniki sta dva že pokojnika, dr. M. Prelog in dr. J. Ribič.

Naša čitalnica je štela in še šteje mnogo odličnih udov, izmed katerih naj tukaj tiste imenujem, ki so zdaj že v večnosti. 1. Prečastiti knezoškof A. M. Slomšek, 2. stolni prošt Mihael Pekl, 3. stolni prošt dr. L. Vogrin, 4. prof. Anton Žnidarič, 5. prof. Blaž Slavinec, 6. dr. Jakob Pečko, 7. Anton Tomšič, 8. Josip Jedlička, in 9. K. Kämpfler, oba železniška uradnika, 10. Anton Ferenc, župnik pri sv. Ani, 11. Janez Vošnjak, prošt Ptujski, 12. Oba Pukšiča, župnik in dr. nadlečnik, 13. dr. Anton Klemenčič, župnik Ljutomerski, 14. Jurij Srebre, mnogozaslužni, blagosrečni zdravnik Mariborski, in 15. pokojni slovenski pisatelj Josip Jurčič.

V častni spomin teh pokojnikov, slavna gospoda, vzklicimo: „Večno bodi jim hvaležen spomin!“ In tako smo, slavna gospoda, v kratkem pregledali 20letno življenje in delovanje naše čitalnice, prva leta bolj na tanko, ker so bolj oddaljena in manj znana, poslednja leta le bolj tako rekoč po vrhu, vsaj je njihova zgodovina, slavni gospodi, še tako v spominu. Na konci izrekam pristréno željo: „Naj bi naša čitalnica živela, rastle, cvetela in obilni sad rodila še mnogaja in mnogoja leta! In v to svrho naj pomaga Bog!“

Smešničar 52. Knez sreča na cesti kmeta, ter ga vpraša, kam da gre. „Ne vem,“ odgovori mu kmet. Zavoljo tako nedostojnega odgovora veli knez kmeta zapreti. Tedaj se kmet oglasi: „Gospod! zdaj pa vidite, da sem vam bil prav odgovoril, kajti jaz si upam priseči, da nisem vedel, da grem v ječo.“ Knezu so se te besede tako dopadle, da je kmeta pustil iti svojim putem.

E. F.

Razne stvari.

(Potrjene) so od deželnega zbora sklenjene postavbe o hitrejšem popravljanju Savinj-

ske struge in o izpisanji Dramelj iz konjiškega in pripisanji k celjskemu okraju.

(Kres) objavlja v 12. številki sledeče: Viženčar, Zveri, Gazela, Zlati bič, Razni glasi, Pozdrav Modrinjakovim čestilcem, Šege, običaji in narodni prazniki pri Srbih, Slovenec za škofa na Dunaji, Dr. Ljudevit Gaj, Obraz rožanskega razrečja, Zgodovinske črtice o nekdanji provinci Windischgraz. Opazke k naselbinskim razmeram na Gorisškem. Kakšna je bila lavantinska škofija pred 100 leti, Slovenske gomile, Drobnoti. Kres v Celovci stane 2 fl. za pol leta.

(Bankovce) ponarejala je številna družba pri sv. Tomaži nad Vel, nedeljo. Zločince so zaprli.

(Okraden) je bil J. Skrbinec v Krecenbahu marib. okraja, vzeli so mu oblečila, platno, srajce, prte, uro, 13 srebrnjakov in 4 fl. v papirji.

(Umor.) Blizu sv. Lenarta v Slov. gor. v zgornji Senarski je lastni sin Ludvik Havranek svojej materi Katarini roj. Grein vrat prerezal.

(V Rožbahu pri Mariboru) je lepo posestvo pa zadolženo; mariborska hranilnica ima precej dolga oknjiženega, sedaj posekavajo gozd in les prodava dalje eden izmed ravnateljev mariborske hranilnice.

(Gruntno dažo znižali) so za 4000 fl. v celjskem okraju in za 3000 fl. v kenjiškem. „Cillier Zeitung“ je tedaj zopet po krivici grdila poslanca g. dr. Vošnjaka, ki je takšen uspeh nove uravnave gruntne davka bil napovedal za celjski okraj. Poslanec g. baron Goedel si je veliko prizadeval tudi za slov. graški, mahrenberški in mariborski okraj isto doseči, za slov. bistriški pa ni mogoče, ker je okrajna cenilna komisija ondi grunte presilno visoko vcenila. No, gospodje Sorschaggg in pristaš, kaj rečete sedaj k temu!

(V Lučanah) so na zadnjem sejmi v cerkvi okradli 6 ljudi. Tatinje so baje iz Maribora.

(Pogoreli) so Jož. Gačnik pri sv. Marjeti na Dravskem polji, A. Mohorič v Peklu pri Poličanah, Marija Matijašič v Stattenbergu.

(Nemčurji zmagali) so pri volitvi za krajni svet v Črešnovcah pri Slov. Bistrici, ker je z „Miglicem“ potegnol, ki še voliti pravice ker je deficijent.

(Guzajev tovarš) M. Obrovnik, po domače Krivec, zaradi 120 zločinov v Mariboru pri vojakih zaprt, je skoz dimnik všel na streho pa so ga obstrelili in nevarnega ptiča trdneje v kletko zaprli.

(V Runči nad Ormožem) je tri otroke dim zadušil v hiši, kder so bili zaprti in z žveplenkami ogenj užgali. Hišo so sosedi komaj obranili.

(Pri sv. Petru iz Drave izvolekli) so mrtvo žensko, v kateri so spoznali „dohtarico“, kakor so jo ljudje imenovali, ki se je v Mariboru in

daleč okoli veliko let z zdraviljenjem bolnikov pečala in je bila zastran tega od zdravnikov mnogo preganjana. V mestu je bila sploh pod imenom „Jula“ znana.

(Strašna bora) ali burja je na železnici iz Reke v št. Peter na Kranjskem prevrgla 10 železniških voz in vlak ustavila.

(Kozjanski okrajni zastop) išče zdravnika s sedežem v Kozji ter mu obeta 600 fl. stalne plače, če je doktor, 400 fl. če je samo zdravnik.

(Fant ustreljen) bil je pri sv. Marjeti na Dravskem polji; hlapčič M. Peteršičev je večim otrokom kazal puško, kako se nabija; puška se sproži in strel zadene 6letnega fantiča v glavo, da takoj umerje.

(Dva tolovaja), mesarski hlapec K. Kladnik iz Vranskega in konjski barantač S. Melakovič iz Lučan sta na stezi v Mahrenberg napala Fr. Paradiža iz Trofina ter mu vzela 6 fl.

(Od sv. Martina pri Slov. Gradci) se nam piše, da je v noči od 19. do 20. dec. pogorel hlev posestniku A. Roženu. Zgorelo je mnogo sena in snopja, hišo so obranili št. Martinski gasilci.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali letnine častiti gospodje: Canjker 4 gl., Lempl, Stočlas in Zdolšek Andr. po 2 gl., Heber, Kelemina, Beljšak, Irgl, Meško Martin, Kalin Janez in Urek po 1 gl.

Loterijne številke:

V Trstu 24. decembra 1881: 63, 45, 43, 31, 89.
V Linci „ „ 32, 10, 83, 40, 57.
Prihodnje srečkanje: 7. januarja 1881.

3—3

Oznanilo.

Četrtega januarja 1882 ob 9. uri zjutraj bo minuendo licitacija za zidanje novega šolskega poslopja na Bizeljskem pri Brežicah po že predloženem strošku in načrtu za zidanje.

Tisti, kateri bi radi zidanje tega poslopja po minuendo licitaciji prevzeli, si lahko stroške in načrtež v občinski pisarnici na Bizeljskem ogledajo.

Krajni šolski svet na Bizeljskem pri Brežicah
dne 10. decembra 1881.

Prvosednik:

Pečnik.

2—2

Ponudba.

Fant v najboljših letih, zdrav, močan, bistre glave, lepega krščanskega obnašanja želi v službo stopiti v farovži, trgu mestu kot hlapec ali kočijaž, ali pri pošti kot pomagavec ali pri kakšnej gostilnici, štacuni; sposoben je tudi za varuha otrokom. Ime pové uredništvo „Slov. Gosp.“

1—2

Javna dražba.

V pondeljek 9. januarja 1882 ob 9. uri v jutro se bode iz zapuščine gosp. Johana Pražena v Skalah pri Šoštajnu, premakljivo premoženje kakor: konji, voli, krave, svinje, zrnje, krma in drugo hišno in gospodarsko orodje prodavalo in se vsled tega kupci k dražbi vabijo.

1—3

Naznanilo.

Podpisani spoštovanemu občinstvu naznanjam, da prevzamem s 1. jan. 1882 g. Žimnjak-ovo kovačnico v studenčni ulici (Brunngasse) v

— Celji —

na svojo roko. Priporočujem se vsem, da me z obilnimi naročili počastijo, ter obljubim, da si bodem čez vse prizadeval, vsakemu bitro, dobro in kolikor mogoče po ceni postreči. Tudi ozdravljam vse zvonjane in znotrajne bolezni pri domači živini, ter prosim, da se tudi vsi tisti, katerim domače živinice kakorkoli zbolijo, zapuščajo do mene obrnejo.

Ignac Praprotnik,

diplomiran kovač podkovstva in živinozdravnik.

2—2

V najem

se da blizu železniške ščacije sv. Lovrenca v puščavi ob koroški železnici na več let nekaj hiš, železno ognjišče, klet, drvarnica in sadunosnik. Več pové uredništvo „Slov. Gospodarja“.

Za novo leto darila.

Podpisani ponuja svojo veliko zalogo pušek: Lefauchaux, Lancaster, salonskih in pušek za narčarje najnovejšega stroja in sestave, dalje revolverjev po sestavi Lefauchaux in central-revolverjev, pištole za streljanje v hiši in vsakojako lovsko robo po najnižji ceni.

Janez Erhart,

2—2

c. k. dvorski puškar v Mariboru.

Priznано izvrstne prave

voščene sveče

iz garantirano nepokvarjenega
čebelnega voska ponudijo

P. & R. Seemann

v Ljubljani.

1—5

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

Poroštvenska zaloga:

goldinarjev 4,500.000 av. velj.

„Dunajsko zavarovalno društvo“ zavaruje

zastonj v prvem leti,

če kdo na 6 let da zavarovati:

hiše, gospodarska poslopja; pri takšnih zavarovanjih prične vplačanje še le v 2. leti in se završuje potem v 5letnih rokih.

Generalni zastopnik v Gradci

G. MICORI

v gosposkej ulici šte. 10.

8—12

Sedmo letno poročilo in račun

družbe duhovnikov Lavantinske škofije

za leto

1880

sklenjen 31. decembra 1880 in potrjen v odborovi seji 15. februarja 1881.

To leto je bilo za družbo duhovnikov posebno ugodno, ker se je njeno premoženje tako zdatno, kakor še v njenem prejšnjih let, pomnožilo; to pa zlasti po dobrotljivosti milostljivega kneza in škofa. Leta 1869 so namreč stolnemu kapitolu v varstvo izročili 2000 gld. z namenom, da bi se z obresti te svote začasno ali stalno vpokojenim bogoslovskim profesorjem pokojnina zboljševala. Od imenovanega leta sem še vendar takega slučaja ni bilo. Da bi tedaj obresti darovane vstanovnine dalje brez porabe ne ostajale, so z ozirom na britke razmere duhovenskih službenih dohodkov z odlokom od dne 27. septembra 1880 št. 72./pr. to svoto z nateklimi obresti vred družbi duhovnikov v last izročili z namenom, da se smejo vsako leto obresti cele istine po družbenih pravilih med družbenike — vendar po njih lastni določbi — razdeliti, pa tako, da vpokojeni bogoslovski profesorji vsakčas prvo pravico do te podpore imajo. Istega dne je družbeno predstojništvo od preč. stolnega kapitola prevzelo: v obligacijah sreberne veljave 2900 gld. in hranilnično knjižico, ki je imela koncem leta vrednost od 1130 gld.

Vrh tega je prejela družba v tem letu od neimenovane dobrotnice v Mariboru 400 gld., po pokojnem stolnem dekanu Fr. Kežman volilo 50 gld., po pokojnem župniku Jož. Štor volilo 50 gld. in po pokojnem župniku Fr. Kranjc volilo 40 gld.

Umrla sta v tem letu družbenika: stolni dekan Fr. Kežman, ki je vplačal 100 gld. ustanovnine, in župnik Jožef Štor, ki je vplačal 59 gld. in prejel dvakrat podporo: enkrat 80 gld. in enkrat 50 gld.

Družbi je pristopilo vseh 6 bogoslovcev po dovršenem 4. letu. Družba je štela tedaj koncem l. 250 družbenikov, zmed katerih je doplačalo ustanovnico 118, in ustanovnico in letnino 65.

Podpora se je podelila 22 družbenikom. Milostljivi knez in škof so z obresti svoje ustanovnine obdarovali 3 družbenike z 100, 68 in 60 gld. Družba je obdarovala 19 družbenikov. Prejeli so: 3 po 100 gl., 7 po 80 gl., 2 po 70 gl., 2 po 60 gl., 3 po 50 gl., eden 62 gl. in eden 40 gl. Vse podpore znašajo tedaj 1600 gl. proti 1470 gl. prejšnjega leta. Ker je družba še tudi pri letnih dohodkih nekaj prihranila, se je v tem letu njena založnina pomnožila za 6076 gl. 83 kr. v imenski veljavi.

Z ozirom na sledeči račun utegne družba v tekočem letu imeti na razpolaganje 2000 gl.; položaj, ki se zamore po še le šletnem družbenem delovanju gotovo ugoden imenovati.

Druga in tretja odborova seja se bote obhajali mesenca junija in oktobra. To opomnimo zavoljo družbenikov, kateri utegnejo podpore potrebovati. Prošnje za podporo se namreč po družbenih pravilih redno v odborovih sejah in le v nujni sili od predstojništva samega rešujejo.

Pregled dohodkov in potroškov.

I. Dohodki.

	Založnina		Gotovina	
	fl.	kr.	fl.	kr.
Premoženje koncem leta 1878	37.723	17	512	31
Vplačana ustanovnica	—	—	470	—
Vplačana letnina	—	—	175	—
Dar neimenovane dobrotnice v Mariboru	—	—	400	—
Volilo pokojnega stolnega dekana č. g. Fr. Kežman	—	—	50	—
„ „ župnika Jož. Štor	—	—	50	—
„ „ „ Fr. Krajnc	—	—	40	—
Obresti od državnih obligacij	—	—	1.508	60
Agio od obresti drž. oblig. zlate veljave	—	—	121	50
Obresti od istine v Graški zastavnici založene	—	—	120	50
„ „ „ v Mariborski hranilnici založene	—	—	258	81
Milostlj. knezoškof so doplačali na 2 akciji banke Slovenije	—	—	48	—
„ „ „ so darovali 2 obligaciji srebr. velj. à 1000 gld.	2.000	—	—	—
„ „ „ 9 „ „ „ à 100 gld.	900	—	—	—
„ „ „ knjižico Mariborske hranilnice z vlogo	923	96	—	—
Nakupile so se 3 obligacije zlate velj. à 1000 gl.	3.000	—	—	—
Iz hranilnice so se vzele vloge lanskega računa	—	—	1.723	17
V hranilnici se je vnovič založilo	976	04	—	—
skup	45.523	17	5.477	89

II. Potroški.

	Založnina		Gotovina	
	fl.	kr.	fl.	kr.
Za tisk lanskega računa	—	—	15	52
Za podpore, družbenikom določene	—	—	1.600	—
Za doplačilo na 9 delnic banke Slovenije	—	—	216	—
Za nakup 3 obligacij zlate velj. à 1000 gl.	—	—	2.592	—
Vrednost prvega kupona teh 3 obligacij na den nakupa	—	—	52	40
V hranilnici se je založilo	—	—	976	04
Desetek od volila stolnega dekana Fr. Kežman	—	—	5	—
Za poštnino, koleke in nagrade	—	—	16	16
Odpišejo se 3 hranilnične vloge lanskega računa	1.723	17	—	—
skup	1.723	17	5.473	12
Ako se od dohodkov	45.523	17	5.477	89
odštejejo potroški	1.723	17	5.473	12
se kaže stanje premoženja koncem leta 1880	43.800	—	4	77

Založnina se sestavlja:

1. Iz premoženja prejšnje družbe za „doslužene“.	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%;">V Graški zastavnici</td> <td style="width: 15%;">2.200 gld. — kr.</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>1 drž. obl. sreb. velj.</td> <td>10.000 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">skup</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>12.200 gld. — kr.</td> <td></td> </tr> </table>	V Graški zastavnici	2.200 gld. — kr.							1 drž. obl. sreb. velj.	10.000 „ — „							skup						12.200 gld. — kr.																																																																																																		
V Graški zastavnici	2.200 gld. — kr.																																																																																																																									
1 drž. obl. sreb. velj.	10.000 „ — „																																																																																																																									
skup						12.200 gld. — kr.																																																																																																																				
2. Iz ustanovnine milostljivega kneza in škofa.	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="8" style="text-align: center;">A. Ustanovnina leta 1873:</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%;">1 drž. obl. sreb. velj.</td> <td style="width: 15%;">2.300 gld. — kr.</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>1 „ „ „ „</td> <td>1.000 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1 „ „ „ „</td> <td>500 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1 „ „ pap. „</td> <td>1.650 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="8">V Mariborski hranilnici</td> </tr> <tr> <td>z natekl. obresti vred</td> <td>70 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">skup</td> <td>5.520 gld. — kr.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="8" style="text-align: center;">B. Ustanovnina leta 1880:</td> </tr> <tr> <td>2 drž. obl. srebr. velj. à 1000 gl. = 2000 gl.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9 „ „ „ „ à 100 „ = 900 „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="8">Vloga v Mariborski hranilnici z</td> </tr> <tr> <td>nateklimi obresti vred</td> <td>1130 „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">skup</td> <td>4.030 gld. — kr.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6" style="text-align: right;">Obe ustanovni skup</td> <td>9.550 gld. — kr.</td> <td></td> </tr> </table>	A. Ustanovnina leta 1873:								1 drž. obl. sreb. velj.	2.300 gld. — kr.							1 „ „ „ „	1.000 „ — „							1 „ „ „ „	500 „ — „							1 „ „ pap. „	1.650 „ — „							V Mariborski hranilnici								z natekl. obresti vred	70 „ — „							skup	5.520 gld. — kr.							B. Ustanovnina leta 1880:								2 drž. obl. srebr. velj. à 1000 gl. = 2000 gl.								9 „ „ „ „ à 100 „ = 900 „								Vloga v Mariborski hranilnici z								nateklimi obresti vred	1130 „							skup	4.030 gld. — kr.							Obe ustanovni skup						9.550 gld. — kr.		
A. Ustanovnina leta 1873:																																																																																																																										
1 drž. obl. sreb. velj.	2.300 gld. — kr.																																																																																																																									
1 „ „ „ „	1.000 „ — „																																																																																																																									
1 „ „ „ „	500 „ — „																																																																																																																									
1 „ „ pap. „	1.650 „ — „																																																																																																																									
V Mariborski hranilnici																																																																																																																										
z natekl. obresti vred	70 „ — „																																																																																																																									
skup	5.520 gld. — kr.																																																																																																																									
B. Ustanovnina leta 1880:																																																																																																																										
2 drž. obl. srebr. velj. à 1000 gl. = 2000 gl.																																																																																																																										
9 „ „ „ „ à 100 „ = 900 „																																																																																																																										
Vloga v Mariborski hranilnici z																																																																																																																										
nateklimi obresti vred	1130 „																																																																																																																									
skup	4.030 gld. — kr.																																																																																																																									
Obe ustanovni skup						9.550 gld. — kr.																																																																																																																				
3. Iz novega družbenega premoženja.	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%;">1 drž. obl. zlate velj.</td> <td style="width: 15%;">10.000 gld. — kr.</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>8 „ „ „ à 1000 fl. = 8.000 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6 „ „ sr. v. à 100 „ = 600 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1 „ „ „ „</td> <td>50 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2 „ „ pap. „ à 1000 fl. = 2.000 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2 „ „ „ „ à 100 fl. = 200 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1 srečka drž. lotr. l. 1860</td> <td>500 „ — „</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="8">Vloga v Mariborski hranilnici</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">skup</td> <td>22.050 gld. — kr.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6" style="text-align: right;">Kar daje spredaj stoječih</td> <td>43.800 gld. — kr.</td> <td></td> </tr> </table>	1 drž. obl. zlate velj.	10.000 gld. — kr.							8 „ „ „ à 1000 fl. = 8.000 „ — „								6 „ „ sr. v. à 100 „ = 600 „ — „								1 „ „ „ „	50 „ — „							2 „ „ pap. „ à 1000 fl. = 2.000 „ — „								2 „ „ „ „ à 100 fl. = 200 „ — „								1 srečka drž. lotr. l. 1860	500 „ — „							Vloga v Mariborski hranilnici								skup	22.050 gld. — kr.							Kar daje spredaj stoječih						43.800 gld. — kr.																																										
1 drž. obl. zlate velj.	10.000 gld. — kr.																																																																																																																									
8 „ „ „ à 1000 fl. = 8.000 „ — „																																																																																																																										
6 „ „ sr. v. à 100 „ = 600 „ — „																																																																																																																										
1 „ „ „ „	50 „ — „																																																																																																																									
2 „ „ pap. „ à 1000 fl. = 2.000 „ — „																																																																																																																										
2 „ „ „ „ à 100 fl. = 200 „ — „																																																																																																																										
1 srečka drž. lotr. l. 1860	500 „ — „																																																																																																																									
Vloga v Mariborski hranilnici																																																																																																																										
skup	22.050 gld. — kr.																																																																																																																									
Kar daje spredaj stoječih						43.800 gld. — kr.																																																																																																																				

Odbor družbe duhovnikov Lavantinske škofije

v Mariboru dne 15. februarja 1881.

Franc Kosar m. p.
predsednik.

Ignacij Orožen m. p.
blagajnik.

Račun sta pregledala in odobrila:

Lovro Hrg m. p.
korar.

Jožef Hržič m. p.
stolni vikar.

